

Müharibənin 24-cü günü. Cəbhədən hər gün qələbə sorğu alır və 30 ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərimizin azad olunma sevincini yaşayırıq. 20 oktyabr 2020-ci il tarixi. Həmin gün Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xalqa müraciət edərək, müzəffər Azərbaycan Ordusunun döyüş meydanında yeni qələbələr qazandığını bildirərək "Şənli Azərbaycan Ordusu Zəngilan rayonu ərazisinə də daxil olub, giri və yaşayış məntəqələrinin azad olunması təmin edilib.

Zəngilan rayonu ərazisində yerləşən yaşayış məntəqələrinin adlarını çəkirem: Həvalı kəndi, Zərnəli kəndi, Məmmədbeyli kəndi, Həkəri kəndi, Şərifan kəndi, Muğanlı kəndi və Zəngilan şəhəri! Zəngilan bizimdir! Qarabağ bizimdir!" - deyə xalqımıza böyük bir sevinci yenidən yaşatmış oldu. Həmin gün eyni zamanda Cənab Prezidentin bildirdiyi kimi, Füzuli rayonu Dördçinar, Kürdler, Yuxarı Əbdürrehamanlı, Qarğabazar, Aşağı Veyselli, Yuxarı Aybasanlı, Cəbrayıl rayonu Safarşa, Həsənqayıd, Fuğanlı, İmambağı, Daş Veyselli, Ağtəpə, Yarəhmədli, Xocavənd rayonu Ağcakənd, Mülküdərə, Daşbaşı, Gürəşli (Gürəşli kəndinin keçmiş adı Nəraşen idi) işğaldan azad olunmuşdur. Elecə de Vəng. "Bu kəndə yeni Azərbaycan adı verirəm. Bundan sonra Vəng kəndi Çinarlı kəndi adlandırılın. Adı mübarək olsun!" - deyə dövlət başçısı bildirib. Zəngilan Vətən müharibəsi zamanı Cəbrayıl (4 oktyabr) ve Füzulidən (17 oktyabr) sonra döyüş meydanında azad olunan 3-cü şəhər idi. Həmin zamana xalqın qələbə, zəfəre inamı artır və həmin zamana yaxınlaşırıq.

"Torpaqlarımızı 30 ilə yaxın işgal altında saxlayan düşmən döyüş meydanında Azərbaycan Ordusunun gücünü görür. Biz öz torpağımızda vuruşur, öz torpağımızı qoruyur və işğalçıları bundan sonra da öz torpaqlarımızdan qovacaq" - deyə müraciətində bildiren Cənab Prezident qeyd edib ki, Mən çox şadam və men xoşbəxt adamam ki, bu şad xəbərləri Azərbaycan xalqına çatdırıram: "Hər bir kəndin, hər bir şəhərin, hər bir strateji yüksəkliyin işğalçılarından azad edilməsi böyük peşəkarlıq, cəsarət, rəşadət, qəhrəmanlıq tələb edir. Bizim hərbçilərimiz şəhid olurlar. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmet eləsin! Şəhidlərimiz həmisi bizim qəlbimizdə yaşayacaq". Rəşadətli hərbçilərimiz Ali Baş Komandanını rehbərliyi ilə 1993-cü ilin 29 oktyabrından Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altında olan Zəngilan rayonunun mərkəzini, habelə 6 kəndini azad edərək, Zəngilan şəhərində Azərbaycanın bayrağını dalgalandırdılar. "Prezident kimi fealiyyətim üçün əsas məsələ, mənim əsas vəzifəm Azərbaycan torpaqlarının qaytarılmasıdır, ərazi bütövlüyünün bərpə edilməsidir və bu gün biz bunu döyüş meydanında edirik", - deyə İlham Əliyev vurğulayıb. Dövlət başçısı müraciətində Azərbaycan xalqına düşmənin məhv edilmiş və hərbi qənimət kimi götürülmüş texnikalar ile bağlı məlumatı çatdırıb: "Düşmənin 241 tankı məhv edilib, 39 tank hərbi qənimət kimi götürülüb - toplam 280 tank. Amma yənə də hələ ki, tanklar var, həm işğal edilmiş torpaqlarda, həm Ermənistan ərazisində. Haradandır onlarda bu qədər tank? Bir də ki, bu, bütün bu məsələni tənzimləyən beynəlxalq konvensiyalara ziddir. Bəs bu konvensiyalara monitoring aparmalı olan qurumlar niyə buna fikir vermeyiblər? Bax, biz deyirik 241 tank məhv edilib. Biz sonra onların nümayişini təşkil edəcəyik. 39 tank saz vəziyyətdə götürülüb və bu gün bizim əsgərlərimiz o tanklarda oturub düşmənə onların öz tankları ilə atəş açırlar. Piyadaların 50 döyüş maşını məhv edilib, 24-ü qənimət kimi götürülüb və bu gün bizim əlimizdədir. Özüyəriyən 17 artilleriya qurğusu məhv edilib, 198 top məhv edilib. 58 minaatan məhv edilib, 12 minaatan qənimət kimi götürülüb. 25 qumbaraataan hərbi qənimət kimi götürülüb. 53 tank əleyhinə vasitə məhv edilib. 70 "Qrad" qurğusu məhv edilib". Əlbette ki, bütün bunlar hərbi qənimət kimi götürülənlərin bir qismidir. İki "Uraqan", iki YARS-in, bir TOS-un, dörd "S-

Vətən müharibəsinin 24-cü günü: AZAD ZƏNGİLƏN ŞƏHƏRİ

İlham Əliyev: "Mən çox şadam və mən xoşbəxt adamam ki, bu şad xəbərləri Azərbaycan xalqına çatdırıram"

300th zenit-raket kompleksinin və s. məhv ediləsi, elcə də həbi qənimətlərin götürülməsi artıq düşmənin döyüş meyanında uduzduğunu söyklənən əsas amillər sırasındadır. 29 oktyabr 1993-cü ilde Ermənistan silahlı qüvvəleri tərəfindən işğal olunmuş rayon işğal olunmadan qabaq erməni qüvvələri tərəfindən tam olaraq mühəsirəye alınmış və on minlərlə insan qırılmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Hər terəfdən mühəsirədə qalan sakinlər Araz çayını keçərək xilas olmuşdular. Xatırladaq ki, Zəngilan inzibati rayon kimi 1930-cu ilde təşkil edilmişdir. Ərazisi - 707 km-dir. Zəngilan rayonu şimaldan Qubadlı və Cəbrayıl, cənubdan və şərqdən İran İslam Respublikası, qərbdən Ermənistan Respublikası ilə həmsərhəddir. Ərazinin özünəməxsus gözəllikləri, sildirmili qayaları, laleli düzəlli, göz oxşayan meşələri və kolları vardır. Onun tarixini eks etdiyən Yura və Təbaşir dövrü sūxurlarının 150-200 min il əvvələ aid olduğunu sübut edir. Ərazidə Bazarçay silsiləsinin Barbar və Sələfir zirveləri (2270 metr yüksəklikdə) vardır ki, bu silsilə də Ağbənd, Veynəli yaxınlığında Araz dərəsinə düşür. Burada zəngin qızıl yataqları (Veynəli) vardır. Rayonun ərazisi məalicə əhəmiyyətli bitgilərlə və bulagalarla zəngindir. Ərazidə zəngin tikinti daşı, gil, mermər və s. materiallar vardır.

**"QARABAĞ BİZİMDİR! YAŞASIN
AZƏRBAYCAN! EŞQ OLSUN
AZƏRBAYCAN XALQINA!"**

Bölgənin tarixinin qədimliyini qalalar, müşahidə məntəqələri, arxeoloji qazıntılar zamanı aşkar edilmiş maddi-mədəniyyət abidələri və nümunələri, qədim sikkələr və mösət qabları sübut edir. Rayonun ərazisində 60-ci illərdə təsərrüfat işləri zamanı xeyli küp qəbirər (küp qəbirər Azərbaycan-də e.ə. II əsrənən eramızın əvvəllerine kimi

Azərbaycan tarixində xəbər verir. Belə zəngin tarixi ilə tanınan Zəngilanın artıq müharibənin 24-cü gündündə bir neçə kəndi və Zəngilan şəhəri artıq işğaldan azad olundu. "Öziz zəngilanlılar, füzülər, xocavəndlilər, cəbrayıllılar və işğal edilmiş digər rayonların sakinləri, biz öz missiyamızı yerinə yetiririk. Düşməne layiqli cavab veririk. Düşməni cəzalandırırıq. Düşmən bizim qarşımızda acıdir. Düşmənin belini qırıq, qıracağıq! Qarabağ bizimdir! Yaşasın Azərbaycan! Eşq olsun Azərbaycan xalqına!" - deyə Cənab Prezident diqqətə çatdırıb. Dövlət başçısı müharibə getdiyi bir zamanda əminliklə onu da bildirib ki, biz Büyük Qayıdış astanasında: "Azərbaycan dövləti əlindən gələni edəcək ki, Azərbaycan vətəndaşları işğal olunmuş və azad edilmiş torpaqlara qayıdaraq rahat yaşasınlar, əmin-amanlıq şəraitində yaşasınlar və bu torpaqlarda həyat canlanacaqdır". Həmin zaman yetişib. Ermenilərin işğalçılıq siyaseti nəticəsində dağidlımlı ərazilərimizdə ən müasir texnologiyalara əsaslanan quruculuq konsepsiyası əsasında bərpasına başlanılıb. Bildiyimiz kimi, birləşmə "Ağlılı kənd" pilot layihəsi Zəngilanın 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağlılı kəndlərini əhatə edir. Bu gün böyük abadlıq quruculuq işləri davam etdirilir. Tikileçək yeni evlər, icimai binalar, sosial obyektlər tezliklə buranı müasir şəhərə çevirəcək.

**"VERİLMİŞ BÜTÜN VƏDLƏRİ
MƏN YERİNƏ YETİRİRƏM, VERİLMİŞ
BÜTÜN VƏDLƏRƏ SADIQƏM"**

Nəhayət ki, həsrətə gözlədiyimiz o xoşbəxt, möhtəşəm güne şəhidlik etdik. Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış Zəngilan rayonunda "Ağlılı kənd" konsepsiyası əsasında yenidən salınmış Ağlılı kəndinə sakinlərin köçürülməsi ilə başlanıldı. Tariximizə yazılıcaq Böyük Qayıdışın ilk karvanı əzəli torpağıma yol aldı. Bu anları bizlərə yaşıdan Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevə minnetdarlıq. Hər bir azərbaycanlının arzusu čin oldu. 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan tarixi ədaleti bərpa edərək, 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqları düşmən tapdıqından azad etdi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən təsdiqlənən mükemməl hərbi strategiya və taktika döyüş meydandasında Azərbaycan Ordusunun "Dəmir yumruq" əməliyyatını sürətlə həyata keçirməyə imkan verdi. Azərbaycan Ermənistən belini qırmaqla öz torpaqlarını düşmən tapdağından azad etdi. XXI əsrin müharibəsinə aparan Azərbaycanın hərbi gücü, qüdrəti 44 günlük müharibə zamanında özünü göstərdi. Xatırladaq ki, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuzun 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı Zəfer 30 ilə yaxın doğma yurdun həsrətini çəken keçmiş məcburi köçkün həmvətənlərimizin işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki doğma yurd yerlərinə qayitmasına imkan yaratmış oldu. Köckünlük həyati yaşıdlıqları dövrdə onlar daim dövlətlimizdən diqqət və qayğısı ilə əhatə olundular. Azərbaycan Prezidenti xalqa müracietində bildirdiyi kimi, "Bizim məcburi köçkünlərimiz bütün bu illər ərzində bir arzu ilə yaşayıblar, baxmayıaraq ki, onların bir çoxları üçün gözəl şərait yaradılıb və bildiyiniz kimi, təkcə bu il biz məcburi köckünlər üçün 7 min mənzilin istifadəyə verilmesini nəzərdə tuturq. 300 mindən çox məcburi köçkünə evlər, mənzillər verilib. Onlar bu qayğıya görə bize minnetdarlıq edirlər və mənim onlarla coxsayılı görüşlərimdə bunu ifadə edirdilər. Ancaq, eyni zamanda, mən bilirdim və onlar mənə deyirdilər ki, bizi qaytarın, öz torpağımıza qaytarın. Başa düşürdülər ki, bu, çətin məsələdir, başa düşürdülər ki, bunun üçün müəyyən geosiyasi şərait yetişməlidir. Mənə inanırdılar və mən onlara deyirdim ki, biz o torpaqlara qayıdaqıq, mən deyirdim ki, bilirəm, nəyi nə vaxt və necə etmək lazımdır. Xalq tərəfindən mənə göstərilən etimad imkan verdi ki, biz bu məsələni həll edək. Mən bir daha bəyan edirəm ki, verilmiş bütün vədlərə mən yerinə yetirirəm, verilmiş bütün vədlərə sadiqəm."

Zümrüd BAYRAMOVA